

Vzrůst S. S. ve světle cifer.

1,000 jest pěkná cifra, zejména když značí doliary. V tom útvaru jest nedostatečným ideálem mnohých, jako ku př. českého redaktora v Americe.

Takových tisíc musíme mítí zase tisíc a máme million. To již je více než obyčejný smrtelník chápe. Ale lidstvu stává se dnes million praobyčejným pojmem. — Proto nebudeme znázorňovati rozsah této cifry v našem pojednání, které se bude pohybovat v závratných cifrách. Každý člověk má nějakou představu, kterou si dovede učiniti million pochopitelným. Já ku př. si vzpomenu na "sandflies", písečné mušky v sejižbraši západu a hned si dovedu představit co to asi je million.

V našem statistickém pojednání půjdeme ale mnohem dále než do millionů. Co jest to million u amerického národa? My přijdeme až na billiony. Dovedete si představit billion?

Zkušeni peněžníci ve spolkové pokladně ve Washintoně dovedou spočítati 4,000 stříbrných dollarů za hodinu. Pracuje se tam osm hodin, tak že jeden člověk, při přepočítávání pokladny za den spočítá 32,000 stříbrných dollarů. Kdyby počítal bez únavy stále touže rychlostí osm hodin denně za měsíc by spočítal million. To již dokázalo více lidí v pokladně saměstnaných. Kdyby takto pokračoval stále a počítal 10 let, shledal by, že má napočítáno 100 millionů, tedy desetinu jednoho billionu a musel by počítati 102 roky každý den 32,000 než by se do počítal jednoho millionu. Již chápete co je to billion. V takových sférách bude se pohybovati naše pojednání, které má být obrazem pokroku našeho národa a hlavně našeho zemědělství od roku 1870, od kdy máme přesné statistické záznamy po ruce. Nebudeme uváděti cifry se všemi nulami, ale pouze milliony, přidávající zrátek mil. za cifru. Tak ku př. 3,535 mil., značí \$3,525,000,000.

Zemědělství.

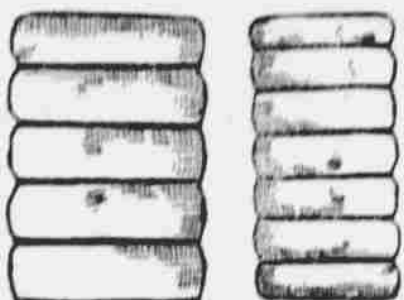
Roku 1911 vypěstovali američtí farmáři následující množství plodin:

Korny.....	2,776 mil. bušlů
Bavlny.....	15 mil. balíků
Sena.....	47 mil. tun
Pšenice.....	665 mil. bušlů
Ovsa.....	874 mil. bušlů
Bramborů.....	228 mil. bušlů
Ječmene.....	146 mil. bušlů
Tabáku.....	800 mil. liber
Lněného semena	22 mil. bušlů
Žita.....	31 mil. bušlů

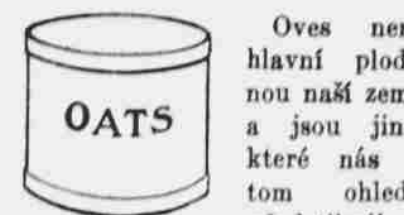
Jestliže přiložený zde obrázek corneribu by představoval celkovou úrodu korny na světě minulého roku

sklizenou, pak by korny na vypěstované v Spojených Státech, která obnáší 70 procent veškeré kukuřice ve světě vypěstované vešla se do corneribu na menším obrázku. Ve sklizené korny jsou Spojené Státy první na světě a odhaduje se, že letos bude sklizeň této plodiny v naší zemi obnášeti plně tři čtvrtiny sklizeň korny ve světě.

Kdyby tento obraz bochníku chleba představoval celkovou sklizeň pšenice na celém světě, byl by tento bochníček chleba, upravený z pšenice, která se vypěstovala ve Spojených Státech a jed tvořil 31 procent sklizeň světové.

Spojené Státy jsou největším producentem bavlny ve světě. Obrázek velkého balíku bavlny znázorňuje všechny bavlnu na světě vypěstovanou, menší pak onu, která se sklídila minulého roku ve Spojených Státech.

Oves není hlavní plodinou naší země a jsou jiné, které nás v tom ohledu předstihují, jako ku příkladu Rusko, ale přece jen naše sklizeň ovsa representuje 24 procent sklizeň této plodiny v celém světě, jak naznačují národní značky, zde přiložené. Ona větší značí sklizeň světovou, menší sklizeň ve Spojených Státech.

Dnes jest rolník v Americe mužem neodvislým a těší se blahobytu, který mu prámem přináší, neb on a jedině ON jest budovatelem majetku národního, on dobývá ze země chléb a statky pozemské. Dnešní farmer pracuje nejen rukama, ale i hlavou a jeho stůl jest pokryt lepší stravou než jeho městského druhu, který pracuje za mzdu nebo se namáhá, aby v silné konkurenci obchod svůj udržel a povzněl. Banky v zemi mají polovinu oběhodu od farmerů a čítají je k nejlepším zákazníkům.

Ve Spojených Státech nalézá se přitomně 6,361,502 farem, které měří celkem 878 millionů akrů půdy, z nichž jest 478 millionů akrů oráno a obděláváno.

Tato rozloha farem representuje o něco méně než polovinu (46.2 proc.) celé rozlohy země. — Obdělávána rozloha opět tvoří 54.4 proc. farmářského pozemku vůbec, čili asi jednu čtvrtinu rozlohy celé naší vlasti.

Dle posledního censu majetek farmářů byl odhadnut na 40,991 millionů dollarů, z čehož dvě třetiny připadá na cenu pozemku samotného, jedna šestina na cenu budov a zbytek na dobytek a stroje.

Pozorujeme vzrůst zemědělství ve Spojených Státech od roku 1870 a jeví se nám tento v okrouhlých cifrách dle letošního odhadu, jak následuje:

Korna z 1,000 mil. bušlů na 3,000 mil. bušlů.
Pšenice z 235 mil. bušlů na 650 mil. bušlů.
Bavlna ze 3 mil. na 12 mil. balíků.
Cena hosp. zvířat z 1,250 mil. dollarů na 5,000 mil. dollarů.
Cena všech produktů hosp. vůbec ze 2,000 na 9,000 mil. dollarů.

Pozorujeme vzrůst zemědělství za posledních deset let, když doznalo největšího rozkvětu:

Od roku 1900 do roku 1910 přibyl v Spojených Státech:
Obyvatelstva v celku o... 21 %
Obyvatelstva v městech o 34.8 %
Obyvat. na farmách o... 11.2 %
Počet farem o..... 10.9 %
Počet akrů obdělávané půdy o..... 15.4 %
Velikost farmy klesla průměrem o..... 5.5 %
Cena majetku farmářů se zvýšila o..... 100.5 %
Cena pouhé půdy vystouplila o..... 118.1 %
Cena budov o..... 77.8 %
Strojů a zařízení o..... 68.7 %
Domácích zvířat o..... 60.1 %

Dle censu z roku 1900 měla jedna farma se všmi vřady ve Spojených Státech cenu \$3,563. Roku 1910 odhadnuta na \$6,444. Za posledních 10 let se tedy cena majetku farmářů ve Spojených Státech více než zdvojnásobila.

Tuto víc uvádíme jako celok, v celé zemi. Musíme však míti na paměti, že Spojené Státy jsou obhrounou říší, kde nejen v půdě a

podněbí, ale i v lidu panují velké rozdíly a že tento rozkvět není všude stejným a že nepřipadá na každou část Spojených Států stejný díl z tohoto zisku a pokroku. Jak velké jsou tyto rozdíly,

Cena hospodářských výrobků celého světa. Cena hospodářských výrobků ve Spojených Státech.

to pěkně naznačuje názorný diagram, který podává časopis 'Harvester World' v čísle zářijovém, který zde reprodukuje a jenž jest tím nejlepším znázorněním různosti poměrů v jednotlivých končinách naší vlasti, jaké jsme kdy viděli vystihnuto slovy neb kresbou.

Roční příjem jednoho člověka na farmě.	\$368	\$104	\$663	\$168
Kolik akrů obdělává jeden člověk.	3.5	22	65	16
Cena strojů na jednoho člověka na farmě.	\$150	\$22.	\$110	\$36
Počet koní na jednoho člověka na farmě.	1.38	77	317	91
Počet dojnic na jednoho člověka na farmě.	341	56	2.56	59
Kolik se utrhá prům. na jednoho člověka za domácí zvířata na farmě vychov.	\$68	\$23	\$212	\$13

Pozorujeme-li trochu tuto tabulku, vidíme, že na jihu jeden člověk obdělává 16 akrů, na východě 33 a na západě 63 akrů.

Výsledek jich práce v dollarech jest na jihu \$189, na východě \$388 a na západě \$663.

K té práci potřebuje na jihu člověk za \$36 strojů, na východě za \$150 a na západě za \$110.

Za to ale tažné koňské síly jižní dělník má ku pomoci ani ne cele jednoho, na východě případně na jednoho dělníka 1.38 koňské síly ročně a na západě na jednoho farmerského dělníka připadá 3.17 koně.

Na východě připadne 3.41 krávy na jednoho člověka na farmě pracujícího, na západě 2.56, na jihu asi pět.

Počítáme-li, co se prodá dobytka z farem, tu na západě připadne na jednoho člověka \$212, na východě \$68 a na jihu jen \$13.

To jsou velmi zajímavé cifry, které ukazují, že ani farmářská výroba není stejně v naší zemi rozdělena a že nepochybně větší podíl na práci a tím i na zisku připadne na zeměděle západního. Obchod.

Obchod Spojených Států s cizinou vzrostl od roku 1870 z méně než 1,000 mil. dollarů na 4,000 mil. dollarů ročně a obchod domácí ze 7,000 mil. na 33,000 mil. dollarů. Až do roku 1870 naše země přivážela více než vyvážela. Teprve roku 1874 vývoz předstihl dovoz a od té doby rozdíl se každoročně zvětšuje ve prospěch našeho exportu. Až do roku 1870 náš vývoz byl průměrně 122 mil. ročně. Pak rostl a rostl až na 1,000 mil. ročně v období do roku 1900 a během minulých dvou let předstihl cifru 2,000 mil. ročně.

Petrolej z 220 mil. gallonů vystoupil na 9,000 mil. gallonů ročně, uhlí z 33 mil. tun na 450 mil. tun, železo a litina z 2 mil. tun na 24 mil. tun, ocel pak z pposuhých 70,000 tun roku 1870 na 26 mil. tun roku 1910.

V téže době vzrostly železnice z 52,000 mil. tratí na 260,000 mil a při tom cena dopravní klesla mezi Chicagem a New Yorkem za bušl pšenice z 33c roku 1870 na 19 centů roku 1912.

Zecla přirozeno, že při tom zvýšil se běh peněz z 675 mil. roku 1870 na 3,276 mil. roku 1912. — Na hlavu připadlo roku 1870 ve Spojených Státech \$17.50 cirkulačních peněz, proti \$34.26 per capita roku 1912.

Ve finanční síle stojí Spojené Státy v popředí všech národů. — Stane se některý rok, že Austrálie nebo Jižní Afrika nás předstihnou v dolování zlata a někdy též Mexiko dovede více stříbra

než my, ale oběho dohromady nedobude se nikdy na světě tolik jako ve Spojených Státech. Tak zv. odhad národního jmění dával Spojeným Státům roku 1870 30,000 mil. majetku, roku 1900

Cena hospodářských výrobků celého světa. Cena hospodářských výrobků ve Spojených Státech.

již 88,000 mil. a letos dostoupila cifra ta závratně výše 130,000 millionů dollarů.

Až do počátku tohoto století nebyly průmyslové výrobky vyváženy ze Spojených Států v žádné větší míře, ale od té doby náš export i v tom ohledu začíná dělati obrovské pokroky. Ze 70 mil. vý-

Mass.	Virginia	Iowa	Alabama
New York	Illinoi	Mississippi	
Paenysl.	Již. Carol.	Indiana	Mississippi

OBJEDNEJTE SI

MAGNET PIVO

V LÁHVÍCH

Pravý český ležák - ze záteckého chmele a nejlepšího sladu vařený

V žádné domácnosti by

MAGNET

neměl scházet

Nečekejte na poslední chvíli. Pište hned:

ATLAS BREWING COMP.

BOTTLING DEP. J. F. Roušar, řídící

2120-40 Laflin ul. Chicago Ill

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích

z pivovaru

FREMONT BRW'G CO.

FREMONT, NEB.

Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a doporučeno lékaři. Pakli se chcete posílit, objednejte si je!

Metz Bros. Brewing Co.

Telefon Douglas 119

Vaří a lahvuji vyborné jen pivo.

Můžete se na tento starý a osvědčený závod spolehnouti.

NEJSTARŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na opu. PLEZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbrau Mních Bavarie pivo. Pivo Anheuser-Busch a světově známé Faust slakalo rozsáhlou reputací. Kávárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.

Nepřetěžují býti Vaše pokoj nové vypapírovány anebo dům Váš nově obarven? Jestliže ano, pak zadejte ihned práci tu

FRANK LANGPAULOVÍ,

majitelé velké zářivého obchodu nástěnným papírem, barvami, sklem a olejem v čísle 1261 So. 13. ST. OMAHA, NEB.

Jeho v oboru tomto dlouholetá zkušenost a pochvalná pověst úplnou Vaši spokojenost zaručují. Na skladě najdete velký výběr nejnovějších vzorků krásného nástěnného papíru, různých barav, vartně, olejů, štětů a skla všech velikostí. — V každém případě neopomente jej navštívit.

Nejlépeším místem k nakupování stavebního dříví, jest

česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 4911

Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Světelné zařízení

LIGHTING FIXTURES

BURGESS-GRANDEN CO.

Phone Douglas 681 1511 Howard ul., OMAHA